KARTA CHARAKTERYSTYKI $\substack{ wg \text{ (WE) } 1907/2006 }$ Kwas siarkowy OLEUM z 25 - 32% of SO $_3$

Data wydania: Data aktualizacji: Nr aktualizacji: Strona:

1. 12. 2010

1 / 12

SEK	CJA 1: Identyfikacja substancji	/mieszaniny i firmy/przedsiębiorstwa			
1.1	Identyfikacja produktu				
	Nazwa handlowa:	Kwas siarkowy OLEUM z 25 - 32% of SO₃			
	Międzynarodowa nazwa chemiczna / CAS	Trójtlenek siarki, roztwór w kwasie siarkowym / 8014-95-7			
	Numer identyfikacyjny:	016-019-00-2			
	Numer rejestracyjny:	01-2119458835-26-0019 (SO3), 01-2119458838-20-0022 (H2SO4)			
1.2	Właściwe wskazane użycie substar	ncji lub mieszaniny i niewskazane użycie			
	Wskazane użycie:	Zastosowanie w przemyśle			
	1	Produkcja trójtlenku siarki			
	2	Użycie trójtlenku siarki jako półproduktu			
	3	Użycie oleum jako czynnika azotowania			
	4	Formulacja oleum			
		Profesjonalne zastosowanie			
		Użycie przez końcowego użytkownika			
	Niewskazane użycie:	Oleum zawsze dodawać do wody, nigdy odwrotnie, powoli ciągle mieszając.			
1.3	Szczegółowe dane dot. dostawcy karty bezpieczeństwa				
	Dostawca:	SPOLANA a.s.			
	Miejsce dział. gosp. lub siedziba:	SPOLANA a.s., ul.Práce 657, 277 11 Neratovice			
	REGON:	451 47 787			
	Telefon:	+420 315 662 555			
	Osoba odpowiedzialna:	SPOLANA a.s., Neratovice – Dział Środowiska			
1.4	Telefony alarmowe w przypadku s	Telefony alarmowe w przypadku sytuacji nadzwyczajnej			
	SPOLANA a.s., serwis całą dobę: +4	420 315 662 555			
	Klinika Chorób Zawodowych, Toksykologiczne Centrum Informacyjne, Na Bojišti 1, 128 08 Praga 2, całą dobę serwis: +420 224 919 293, +420 224 915 402, fax +420 224 914 570, e-mail: tis mbox.cesnet.cz				

SEK	CJA 2: Identyfikacja zagrożeń					
	Ogólna klasyfikacja substancji:	Substancja jest sklasyfikowana jako żrąca/drażniąca dla skóry kateg specyficzną toksycznością działa na drogi oddechowe po jednorazo narażeniu w kategorii zagrożenia 3				
	Działania niebezpieczne dla zdrowia ludzkiego:	Dymy działają drażniąco i żrąco na oczy, drogi oddechowe i skórę. I poważne poparzenia – po spożyciu, popalenia (poparzenia) układu oddechowego, poparzenie skóry, poparzenie oczu, poparzenie śluzów				
	Działania niebezpieczne dla środowiska naturalnego.	Substancja szkodliwa dla wody. Silnie żrąca.				
2.1	Klasyfikacja substancji lub miesz	aniny				
	Klasyfikacja wg (WE) 1272/2008:	Kody klasy i kategorii zagrożenia:	Skin Corr. 1A STOT Single Exp. 3			
		Kody standardowych zwrotów wskazujących rodzaj zagrożenia:	H314, H335, EUH014			
	Klasyfikacja wg 67/548/EWG	Klasyfikacja	C,Xi			
		Zwroty ryzyka R	R14, R35, R37			
2.2	Elementy oznakowania					
	Ostrzegawczy symbol zagrożenia	GHS05: GHS07:				

wg (WE) 1907/2006

Kwas siarkowy OLEUM z 25 - 32% of SO3

1. 12. 2010 Data wydania: Data aktualizacji: Nr aktualizacji: Strona: 2 / 12

Słowo sygnalizacyjne	Danger
	C Substancja żrąca
Zwroty ryzyka R	R14 Reaguje gwałtownie z wodą
Zwioty tyżyka K	R35 Powoduje poważne oparzenia.
	R37 Działa drażniąco na drogi oddechowe
	S (1/2) Przechowywać pod zamknięciem. Chronić przed dziećmi
	S26 Zanieczyszczone oczy przemyć natychmiast dużą ilością wody i
	zasięgnąć porady lekarza
Zwroty bezpieczeństwa S	S30 Nigdy nie dodawać wody do produktu
Zwioty bezpieczeństwa 5	S45 W przypadku awarii lub jeżeli źle się poczujesz, niezwłocznie zasięgni
	porady lekarza, (jeżeli to możliwe pokaż etykietę)
	S36/37/39 Nosić odpowiednią odzież, rękawice i okulary ochronne (lub inr
	ochronę twarzy)
Standardowe zwroty wskazujące	H314 Powoduje poważne oparzenia skóry oraz uszkodzenia oczu
rodzaj zagrożenia	H335 Może powodować podrażnienie dróg oddechowych
	EUH014 Reaguje gwałtownie z wodą
Wskazówki bezpiecznego postępowania	H314:
	P280 Stosować rękawice ochronne/odzież ochronną/ochronę oczu/ochronę
	twarzy.
	P301 + P330 + P331 W PRZYPADKU POŁKNIĘCIA: Wypłukać usta. NI
	WYWOŁYWAĆ wymiotów.
	P303 + P361 + P353 W PRZYPADKU DOSTANIA SIĘ NA SKÓRĘ (lub s
	włosy): Natychmiast usunąć/zdjąć całą zanieczyszczoną odzież. Spłukać sł pod strumieniem wody/prysznicem.
	P305 + P351 + P338 W PRZYPADKU DOSTANIA SIĘ DO OCZU:
	Ostrożnie płukać wodą przez kilka minut. Wyjąć soczewki kontaktowe, jeż
	są i można je łatwo usunąć. Kontynuować płukanie.
	H335:
	P261 Unikać wdychania pyłu/dymu/gazu/mgły/par/rozpylonej cieczy.
	P304 + P340 W PRZYPADKU DOSTANIA SIĘ DO DRÓG
	ODDECHOWYCH: W przypadku trudności z oddychaniem, wyprowadzić
	lub wynieść poszkodowanego na świeże powietrze i zapewnić warunki do
	odpoczynku w pozycji umożliwiającej swobodne oddychanie.
	P403 + P233 Przechowywać w dobrze wentylowanym miejscu.
	Przechowywać pojemnik szczelnie zamknięty.

z wodą należy zwrócić uwagę, aby nie wzrastała zbyt temperatura roztworu. Oleum należy zawsze dodawać do wody, nigdy odwrotnie, powoli mieszając.

Przy użyciu kwasu siarkowego do dezynfekcji przedmiotów i powierzchni w przemyśle spożywczym należy potem ich powierzchnię dokładnie (kilkakrotnie) spłukać pitną wodą.

SEK	SEKCJA 3: Skład/informacja o składnikach					
3.1	Substancji					
	Nazwa Pod określeniem oleum rozumie się roztwór trójtler				ór trójtlenku siarki	
			(SO3) w kwasie siarkowym - produkowane oleum osią			
25-32 % wolnego SO3 (105,6 - 10		(105,6 - 107,2 % h	m. H2SO4).			
		Nr identyfik.	Nr indeksowy	Nr CAS	Nr WE	
			016-019-00-2	8014-95-7		
	Identyfikator głównego składnika:	Nazwa	Kwas siarkowy, Skin Corr. 1A; H314; C ≥ 15 %; note B			
		Nr identyfik.	Nr indeksowy	Nr CAS	Nr WE	
			016-020-00-8	7664-93-9	231-639-5	
	Identyfikacja zanieczyszczeń	Name.				
	prowadzących do klasyfikacji	Ident. number:	Index number	CAS number	EC number	

wg (WE) 1907/2006

Kwas siarkowy OLEUM z 25 - 32% of SO_3

Data wydania: Data aktualizacji: Nr aktualizacji: Strona: 1. 12. 2010

3 / 12

SEKCJA 4: Pierwsza pomoc 4.1 Opis pierwszej pomocy

Ogólne zasady udzielania pierwszej pomocy:

W przypadku wystąpienia trudności zdrowotnych, lub w razie wątpliwości wyszukać pomocy lekarskiej.

W stanie zagrożenia życia należy zastosować reanimację.

Poszkodowany nie oddycha - niezbedne sztuczne oddychanie

Zatrzymanie akcji serca - niezbędny natychmiastowy masaż serca

Nieprzytomność - należy poszkodowanego położyć w stabilnej pozycji na boku

W przypadku narażenia drogą oddechową: W przypadku narażenia drogą oddechową: Jeżeli istnieje podejrzenie, że stale są obecne dymy, ratownik musi być wyposażony w odpowiednią maskę lub aparat oddechowy.

Poszkodowanego wynieść na świeże powietrze. Zapewnić natychmiast pomoc lekarską.

W zależności od sytuacji zaleca się: płukanie jamy ustnej, ewentualnie nosa wodą.

Usunięcie zanieczyszczonej odzieży.

Zabezpieczyć poszkodowanego przed przeziębieniem.

Jeżeli poszkodowany nie oddycha, oddychanie jest nieregularne lub występuje zatrzymanie oddechu, zastosować sztuczne oddychanie lub tlen przez przeszkolony personel. Sztuczne oddychanie z ust do ust może być niebezpieczne dla osoby udzielającej pomocy.

W przypadku nieprzytomności, poszkodowanego położyć w stabilnej pozycji i poszukać pomocy lekarskiej. Utrzymywać otwarte drogi oddechowe. Poluzować odzież, kołnierz, krawat lub pasek.

Kontakt ze skórą: Natychmiast zdjąć zanieczyszczoną odzież i obuwie. Dotknięte miejsca płukać strumieniem wody przez okres 10 minut. Na zranione (poparzone) części skóry położyć sterylny opatrunek. Natychmiast wezwać pomoc lekarską. Poparzenia chemiczne muszą być opatrzone natychmiast przez lekarza.

Odzież przed kolejnym użyciem wyprać. Dokładnie wyczyścić obuwie przed dalszym używaniem.

Kontakt z oczami: Oczy natychmiast płukać strumieniem bieżącej wody, co najmniej przez okres 15 minut, otworzyć powieki palcami (nawet na siłę), ew. Wyjąć soczewki kontaktowe, o ile można je łatwo usunąć. Zapewnić opiekę lekarską.

Do lekarza powinien udać się każdy, nawet ten kto został dotknięty w minimalny sposób.

Spożycie:

Nie wywoływać wymiotów! Niebezpieczeństwo perforacji układu trawiennego! Natychmiast wypłukać usta i następnie pić dużą ilość wody.

Poszkodowanemu podać natychmiast do wypicia 2-5 dl jak najwięcej zimnej wody (lodowo chłodnej) w celu złagodzenia działania cieplnego substancji żrącej. Ze względu na to, że działanie na śluzówki jest prawie natychmiastowe, można użyć wody z kranu.

Nie podawać poszkodowanemu jedzenia. Do picia nie zmuszać. Nie podawać aktywnego węgla. Natychmiast zwrócić się do lekarza.

4.2 Najważniejsze ostre i opóźnione objawy i działania

	Tiuj wuzinejoze ootie i opi	ozmone objavy i aziaiama
Wdychanie: podrażnienie dróg oddechowy		podrażnienie dróg oddechowych
Kontakt ze skórą: chemiczne poparzenie skóry		chemiczne poparzenie skóry
Kontakt z oczami: poparzenie oka		poparzenie oka
Spożycie: szkodliwa po spożyciu, poparzenie dróg oddechowych i śluzówek		szkodliwa po spożyciu, poparzenie dróg oddechowych i śluzówek

4.3 Wskazówki dotyczące natychmiastowej pomocy lekarskiej i specjalistycznego badania

W przypadku jakichkolwiek dolegliwości zdrowotnych lub w przypadku wątpliwości wezwać pomoc lekarską.

SEKCJA 5: Postępowanie w przypadku pożaru 5.1 Środki gaśnicze Odpowiednie środki gaśnicze: Małe objętości: delikatna mgła wodna, piana, suchy posyp chemiczny lub CO2 Duże objętości: zastosować pianą ciężką lub średnią lub delikatną mgłę wodną z bezpiecznej odległości. Przy gaszeniu pożaru: usunąć materiał z miejsca pożaru, o ile można to wykonać bez ryzyka. Użyć odpowiednich środków gaśniczych. Zostać po stronie nawietrznej pożaru i poza nisko położonymi miejscami. Pojemniki schładzać mgłą wodną, dopóki nie nastąpi ugaszenie pożaru. Zastosować zraszanie wodą w celu wychwycenia unikających oparów korozyjnych.

wg (WE) 1907/2006

Kwas siarkowy OLEUM z 25 - 32% of SO3

Data wydania: Data aktualizacji: Nr aktualizacji: Strona: 1. 12. 2010

4 / 12

Nieodpowiednie środki gaśnicze: Nie dopuścić, aby do pojemnika dostała się woda. Nie dopuścić, aby do rozlanego materiału dostał się silny strumień wody.

5.2 Szczególne zagrożenie wynikające z substancji lub mieszaniny

W ogniu lub podczas podgrzewania następuje zwiększenie ciśnienia i może nastąpić pęknięcie opakowania. Natychmiast izolować miejsce usuwając wszystkie osoby z otoczenia wypadku, jeśli nastąpił pożar. Nie wykonywać żadnych czynności obejmujących ryzyko osobiste bez należytego treningu.

Unikać wdychania produktów powstałych w wyniku pożaru. Podczas rozkładu termicznego może dochodzić do powstania spalin toksycznych (np. trójtlenki siarki).

Oleum jest substancją niepalną. Przedstawia niebagatelne ryzyko pożaru, o ile substancja jest wystawiona na ciepło lub płomień. Rozkłada jednak czynniki utleniające, szczególnie podczas podgrzewania, wydzielając tlen lub inne gazy, które zwiększają prędkość palenia się substancji palnych. Kontakt z substancjami łatwo utleniającymi, organicznymi lub innymi palnymi może spowodować zapłon, gwałtowne spalanie lub eksplozje.

5.3 Wskazówki dla strażaków

Produkty rozkładu mogą obejmować następujące materiały: trójtlenki siarki

Strażacy powinni być wyposażeni w odpowiednie wyposażenie ochronne oraz izolacyjne aparaty oddechowe.

SEKCJA 6: Postępowanie w razie niezamierzonego uwolnienia

Środki ostrożności w zakresie ochrony osób, wyposażenie ochronne i procedury w sytuacjach awaryjnychOsobiste środki bezpieczeństwa: utrzymywać niepowołane osoby poza dotkniętym obszarem. **Izolować niebezpieczny obszar i zakazać wstępu**, przed wejściem przewietrzyć zamknięte pomieszczenia. Powiadomić miejscowe centrum kryzysowe.

Unikać wdychania oparów. Zapewnić odpowiednią wentylację. Stosować odpowiednie środki ochrony osobistej (patrz punkt 8). **Należy zakazać bezpośredniego kontaktu z oleum.** Nie dotykać materiału, który, wyciekł z opakowania. Oddzielić substancje palne (drzewo, papier, olej itp.) od rozlanego materiału.

6.2 Środki ostrożności w zakresie ochrony środowiska

Nie dopuścić do rozszerzenia rozlanego materiału i skażenia gleby, odpadów wodnych i kanalizacji, o ile jest to możliwe bez osobistego ryzyka. Poinformować odpowiednie organy, jeżeli produkt spowodował zanieczyszczenie środowiska (kanalizacja, strumienie wodne, gleba lub powietrze)

Jak najszybciej wyczyścić skażony obszar.

Skażenie gleby: w celu wychwycenia wycieku wytworzyć miejsca wychwytowe (laguny lub stawy). Przykryć plandeką z tworzywa sztucznego i minimalizować rozszerzenie wycieku substancji szkodliwej. Nie dopuścić do kontaktu z wodą.

6.3 Metody i materiały zapobiegające rozprzestrzenianiu się skażenia i służące do czyszczenia

absorpcyjny przedstawia jednakowe niebezpieczeństwo jak rozlany produkt.

DUŻY WYCIEK: **Zatrzymać wyciek**, o ile nie stanowi to ryzyko. Przemieścić kontenery z obszaru rozlania. **Nie dopuścić przedostania się do kanalizacji, toków wodnych, sutereny lub zamkniętych obszarów. Absorbować i zebrać za pomocą materiału niepalnego np. piasku, gleby, wermikulitu, ziemi okrzemkowej i umieścić go w kontenerach przeznaczonych do likwidacji odpadu zgodnie z lokalnymi przepisami** (patrz rozdział 13). Wycieknięty materiał można zneutralizować – zastosować węglan sodowy, kwaśny węglan sodowy lub wodorotlenek sodowy. Likwidować w firmie posiadającej uprawnienia do likwidacji odpadów. Skażony materiał

MAŁY WYCIEK: Zatrzymać wyciek, o ile nie stanowi to ryzyko. Przemieścić kontenery z obszaru rozlania. Rozrzedzić wodą i wytrzeć lub pozostawić do wsiąknięcia do suchego nieczynnego materiału (do piasku lub innych niepalnych materiałów) i przełożyć do odpowiednich pojemników przeznaczonych do likwidacji odpadu. Likwidować w firmie posiadającej uprawnienia do likwidacji odpadów (do neutralizacji można użyć gaszonego wapna, mielony wapń)

6.4 Odniesienia do innych sekcji

Sekcja 1 kontakt alarmowy i 13 postępowanie z odpadami

SEKCJA 7: Postępowanie i składowanie

7.1 Środki ostrożności dot. bezpiecznego postępowania

wg (WE) 1907/2006

Kwas siarkowy OLEUM z 25 - 32% of SO3

Data wydania: 1. 12. 2010
Data aktualizacji:
Nr aktualizacji:
Strona: 5 / 12

Podczas manipulacji i przechowywania przestrzegać obowiązujących przepisów bezpieczeństwa dotyczące pracy z substancjami żrącymi.

Stosować odpowiednie środki ochrony osobistej. Nie dopuścić dostania się do oczu lub skóry, albo na odzież. Podczas pracy z produktem i po jej zakończeniu, aż do dokładnego umycia ciepłą wodą z mydłem, zabrania się jedzenia, picia i palenia.

Unikać wdychania oparów. Nie połykać substancji. Jeżeli podczas normalnego stosowania materiał przedstawia ryzyko respiracyjne, stosować tylko przy odpowiedniej wentylacji lub zakładać odpowiedni respirator. Przechowywać w oryginalnym opakowaniu lub zatwierdzonym pojemniku wykonanym z kompatybilnego materiału, mocno zamkniętym. Chronić przed wodą i zasadami. Puste kontenery zawierają reszki produktu i mogą być niebezpieczne.

7.2 Warunki bezpiecznego magazynowania substancji i mieszanin łącznie z informacjami dot. wszelkich niezgodności

Przechowywać i manipulować zgodnie ze wszystkimi bieżącymi rozporządzeniami i standardami obowiązującymi dla substancji żracych.

Przechowywać w oryginalnych zamkniętych pojemnikach odpornych na kwasy, w suchym, dobrze wietrzonym oraz chłodnym miejscu chronionym przed wyższymi temperaturami i mrozem (temperatury poniżej zera przedstawiają ryzyko zamarznięcia oleum – temperatura topnienia/krzepnięcia 25 % oleum = -4.35 °C, 30 % oleum = -17.1 °C)

Utrzymywać oddzielnie od niekompatybilnych materiałów. Szczególnie izolować od karbidów, chloranów, azotanów, pikrynianów i metali proszkowanych, jedzenia i picia, **zasad, wody i materiałów palnych.** Opakowanie przetrzymywać szczelnie zamknięte i zapieczętowany do użycia. Pojemniki, które zostały otwarte, muszą być starannie uszczelnione i przechowywane w położeniu pionowym, aby nie dopuścić do wycieku. Nie przechowywać w nieoznaczonych pojemnikach. Stosować odpowiednie opakowanie w celu nie dopuszczenia do skażenia środowiska.

Uwaga: Zapewnić skuteczną wentylację. Odciąg odpadowego powietrza tylko za pomocą odpowiedniego oddzielacza. Upewnić się, że wszystkie przewody, kontenery i wyposażenie są nieprzepuszczalne.

7.3 Specyficzne zastosowanie (-a) końcowe

Oleum ma zastosowanie głównie jako środek sulfonujący. Oleum dostarcza się w cysternach kolejowych, samochodowych i w opakowaniach ze szkła. Opakowania przed napełnieniem muszą być pozbawione wszelkich zanieczyszczeń i dobrze wysuszone.

SEK 8.1	CJA 8: Kontrola narażenia /środki ochrony indywidualnej						
0.1		Parametry dotyczące kontroli Limity narażenia wg Rozporządzenia rządu nr 361/2007 Sb., w obowiązującym brzmieniu:					
		CAS		rs limit PEL	Short-term limi		
	Nazwa substancji (składnika):	CAS	[mg/r		[mg/m ³]	l NPK-P	Uwagi
	H ₂ SO ₄	7664-93-9	1		2		
	SO ₃		1		2		
	SO ₂		5		10		
		PEL - dopuszczalny limit narażenia substancji chemicznej w powietrzu podczas pracy					
	Occupational exposu	ıre limit values acc	ording	to Directives 39	/2000/EC and 15	/2006/E	C
	Nazwa substancji	CAS	8	-hours limit	Short-term l	imit	Note
	(składnika):		T	WA[mg/m³]	STEL[mg/s	m^3]	
				Neurčeno	Neurčen	0	
		8-godzinny limit - mierzony lub obliczony w stosunku do okresu referencyjnego 8 godzin jako czasowa średnia ważona Krótkookresowy limit – wartość limitowa, powyżej której nie powinno dojść do narażenia i która wynosi 15 minut					
	Zalecane procedury	Zalecane procedury monitorujące:					
	Zastosowanie techni	Zastosowanie techniki detekcyjnej – multidetektory gazów (SO2, SO3), rurka detekcyjna, laboratoryjne metody					
	analityczne (np. wg l	analityczne (np. wg NIOSH 7903 można stanowić aerozol kwasu siarkowego w otoczeniu podczas pracy					
	pobierając rurką i na	pobierając rurką i następnie opracowując za pomocą			grafii.)		
	Poziomy wartości w	skaźników testów		brak			
	biologicznych (432/2	2003 Sb., załącznik	(2):				
	DNEL			for Sulphur triox	kide	for Sul	ohuric acid

wg (WE) 1907/2006

Kwas siarkowy OLEUM z 25 - 32% of SO3

Data wydania:
Data aktualizacji:
Nr aktualizacji:
Strona:

1. 12. 2010

6 / 12

Worker, Long-term exposure - local effects, Inhalation:	0.05 mg/m ³	0.05 mg/m ³
Acute - local effects, Inhalation	0.1 mg/m ³	0.1 mg/m ³
PNEC		
PNEC aqua (freshwater):	0.0025 mg/L	0.0025 mg/L
PNEC aqua (marine water):	0.00025 mg/L	0.00025 mg/L
PNEC aqua (intermittent releases):	Not relevant	Not relevant
PNEC sediment (freshwater):	0.002 mg/kg wwt	0.002 mg/kg wwt
PNEC sediment (marine water):	0.0002 mg/kg wwt	0.0002 mg/kg wwt
PNEC soil:	Not relevant	Not relevant
PNEC STP:	8.8 mg/L	8.8 mg/L

8.2 Kontrola narażenia

Po manipulacji z chemikaliami i przed jedzeniem, paleniem i używaniem toalety oraz po skończeniu pracy należy dokładnie umyć ręce, przedramię i twarz. Do usunięcia potencjalnie skażonej odzieży zastosować odpowiednią technikę. Wyprać skażoną odzież przed ponownym użyciem. Jeżeli narażenie pracowników jest prawdopodobne, należy pomieszczenie wyposażyć w fontannę do wypłukania oczu oraz prysznic bezpieczeństwa (przynajmniej odpowiedni wypływ wody), do udzielenia pierwszej pomocy.

Minimalizować tworzenie aerozoli podczas manipulacji. Należy przedsięwziąć takie środki techniczne, aby nie były przekroczone najwyższe dopuszczalne stężenia (NPK-P) wg przepisów sanitarnych.

Pracownicy podczas pracy muszą mieć do dyspozycji środki ochrony osobistej (odzież roboczą odporną na kwasy, maskę lub okulary ochronne, fartuch gumowy, rękawice gumowe, obuwie gumowe).

Tam, gdzie nie można zachować NPK-P, także ochronę dróg oddechowych (np. maska ochronna) z odpowiednim filtrem ochronnym przeciw kwaśnym oparom lub aerozolom. Wszystkie środki ochrony osobistej należy utrzymywać w stanie używalności, zaś uszkodzone natychmiast wymienić.

Należy uniemożliwić bezpośredni kontakt z kwasem.

Podczas pracy **w skali laboratoryjnej** należy przestrzegać zasad ČSN 01 8003, szczególnie do pipetowania stosować tzw. pipety bezpieczeństwa. Następnie przestrzegać przepisów postępowania z substancjami żrącymi.

Indywidualne środki ochrony pi	acowników			
Ochrona dróg oddechowych:	Stosować dobrze przylegający, oczyszczający powietrze lub dostarczający powietrze respirator zgodny z zatwierdzonymi normami, o ile oszacowanie ryzyka wskazuje, że jest nie niezbędne. Dobór respiratora musi być oparty na znanym lub zakładanym poziomie narażenia, niebezpieczeństwie produktu oraz roboczym limicie bezpieczeństwa wybranego respiratora. Zaleca się: maska z filtrem na całą twarz typ ABEK lub izolacyjny aparat oddechowy.			
Ochrona oczu:	Pracownicy podczas pracy powinni stosować okulary ochronne, maskę ochronną zgodnie z zatwierdzonym standardem, o ile to możliwe zapobiegać przed popryskaniem roztworem, aerozolem, gazem lub kurzem.			
Ochrona rąk:	Rękawice ochronne o n Czynności robocze	Materiał rękawic	Minimalna grubość warstwy	Czas przenikania (minuty)
	Zwykłe czynności robocze z możliwością poplamienia	Naturalny lateks (KCL-706)	0.6 mm 1.0 mm 0.4 mm	> 10 min > 30 min > 30 min
Stosowanie przy likwidacji Naturalny lateks (KCL-wycieku i podczas wypadku 403) Uwaga: Stosowane rękawice muszą spełniać warunki dy 374. W tabeli dla ilustracji zostały podane stwierdzone labora katalogowe). Wartości dotyczą podanych typów rękawie podobnych typów należy uzyskać dane od ich dostawcy			toryjnie dane fy. KCL (ochronnych. W razie u	wartości życia innych
Ochrona skóry: Kontrola narażenia środowisko	Pracownicy powinni stosować odpowiednią odzież ochronną, aby nie dopuścić do kontaktu z substancją. Środki ochrony osobistej należy dobrać na podstawie zadania i ryzyka z nim związanego i powinny być zatwierdzone przez specjalistę. Zaleca się: odzież ochronną odporną na chemikalia.			

wg (WE) 1907/2006

Kwas siarkowy OLEUM z 25 - 32% of SO3

Data wydania: Data aktualizacji: Nr aktualizacji: Strona:

7 / 12

1. 12. 2010

Emisje z wentylacyjnych urządzeń produkcyjnych powinny być kontrolowane, w celu stwierdzenia, że są zgodne z wymogami przepisów prawnych dotyczących ochrony środowiska. W niektórych przypadkach należy włączyć filtry lub wykonać adaptacje urządzeń produkcyjnych niezbędne dla obniżenia emisji do dopuszczalnego poziomu. Substancji nie wpuszczać do kanalizacji, toków wodnych i gleby.

SEK	EKCJA 9: Właściwości fizyczne i chemiczne				
9.1	Informacje dotyczące właściwości fizycznych i chemicznych				
	Wygląd:	Ciecz bezbarwna do brunatnej, lepka.			
	Zapach:	Bez zapachu			
	Próg zapachu:	Brak informacji.			
	pH (při 20°C):	Odpowiada stężeniu kwasu.			
	Temperatura topnienia/krzepnięcia (°C):	25 % oleum = -4.35 °C			
		30 % oleum = -17.1 °C			
		16.8 °C SO₃			
		-13.89 to -10°C (96% kwas siarkowy)			
	Początkowa temperatura wrzenia i zakres temperatury	330°C (wzrasta ze stężeniem kwasu do maksimum			
	wrzenia (°C):	około 97-98%)			
	Temperatura zapłonu (°C):	Nie dotyczy			
	Szybkość parowania	Nie dotyczy			
	Palność:	Niepalna			
	Granica wybuchowości lub palności:				
	górna granica (% obj.):				
	dolna granica (% obj.):				
	Prężność par	6 Pa at 20°C (90% kwas siarkowy)			
	Gęstość par	Nie dotyczy			
	Gęstość względna	1.84 g/cm3 at 20 °C dla 96% kwasu siarkowego (1.8144-1.8305 kg/L (90-100%))			
	Rozpuszczalność	W kontakcie z wodą rozrzedza się wydzielając znaczne ciepło.			
	Współczynnik podziału: n-oktanol / woda:	Nie dotyczy			
	Temperatura samozapłonu:	Nie dotyczy			
	Temperatura rozkładu:	340°C			
	Lepkość:	22.5 mPa·s w temp. 20°C (dynamic) (95% kwas siarkowy)			
	Właściwości wybuchowe:	Nie ma właściwości wybuchowych (ale może zapalić substancje palne lub spowodować ich eksplozję).			
	Właściwości utleniające:	Nie jest sklasyfikowana jako utleniacz, ma właściwości utleniające (skoncentrowany kwas). Trójtlenek siarki nie przejawia się jako utleniacz.			
	Stability in organic solvents and identity of relevant	Nie są uważane za decydujące dla kwasów			
	degradation products	nieorganicznych.			
	Dissociation constant	pKa 1.92 at 20°C			
9.2	Inne informacje	pra 1.32 at 20 C			
9.2	Nie przewiduje się powierzchniowa aktywność substancji	;			
	i wie przewiauje się powierzciiniowa aktywność substancj.	1.			

SEK	SEKCJA 10: Stabilność i reaktywność			
10.1	Reaktywność			
	Reaguje gwałtownie z wodą i zasadami			
10.2	Stabilność chemiczna			
	W normalnej temperaturze i ciśnieniu jest stabilny.			
10.3	Możliwość występowania niebezpiecznych reakcji			
	Nie istnieje przy przestrzeganiu warunków przechowywania i użycia.			
10.4	Warunki, których należy unikać			

wg (WE) 1907/2006

Kwas siarkowy OLEUM z 25 - 32% of SO3

Data wydania: Data aktualizacji: Nr aktualizacji: Strona:

8 / 12

1. 12. 2010

Reaguje gwałtownie z wodą i zasadami. Produkt dymi w kontakcie z wilgocią powietrza. Unikać kontaktu ze substancjami o niebezpiecznej reakcji chemicznej. Może spowodować zapłon innych materiałów palnych (papier, olej itd.). Toksyczne gazy palne mogą gromadzić się w ścieśnionych miejscach. Wyciek do kanalizacji może stanowić ryzyko pożaru lub eksplozji (niebezpieczne rozkładane produkty).

Niebezpieczne reakcje chemiczne:

zasady: gwałtowne reakcje

chlorany: wszystkie chlorany będące w kontakcie z oleum, mogą wydzielać gaz wybuchowy dwutlenek chloru,

zwykle gwałtowna eksplozja chlorany i metale: możliwy wybuch

materiały palne (drobno sproszkowane): mogą się zapalić

miedź: wydzielanie dwutlenku siarki metale: mogą wydzielać wodór palny

metale (proszkowe): ekstremalnie niebezpieczna mieszanka

10.5 Materialy niezgodne

Z metalami powstaje ekstremalnie palny wodór gazowy, który może tworzyć z powietrzem mieszankę wybuchowa.

Upewnić się, że substancja jest oddzielona od karbidów, chloranów, azotanów, pikrynianów i metali sproszkowanych.

Niebezpieczne reakcje chemiczne:

Aceton i kwas azotowy: gwałtowny rozkład Aceton i dwuchromian sodowy: wybuch

Alkohole: reakcja egzotermiczna i kontrakcja objętości Alkohole i nadtlenek wodoru: możliwość wybuchu

Chlorki allilu: gwałtowna polimeryzacja

baza: gwałtowna reakcja

bromiany i metale: możliwe zapalenie się

karbidy: niebezpieczne mieszanki

chlorany: wszystkie chlorany będące w kontakcie z kwasem siarkowym, mogą wydzielać gaz wybuchowy

dwutlenek chloru. Zwykle gwałtowna eksplozja.

chlorany i metale: możliwy wybuch

chromiany: niebezpieczeństwo pożaru i eksplozji

materiały palne (drobno sproszkowane): mogą się zapalić

miedź: wydzielanie dwutlenku siarki

nadtlenek wodoru (ponad 50 %): reakcja wybuchowa po odparowaniu

azotek rtęci: eksplozja przy kontakcie metale: mogą wydzielać wodór palny

metale (proszkowe): ekstremalnie niebezpieczna mieszanka

acetylenki metali: reakcja zapłonu

nadchlorany metali: wytworzenie wybuchowego kwasu nadchlorowego

azotany: niekompatybilne

kwas azotowy + gliceridy: eksplozja

kwas azotowy + substancja organiczna: może spowodować gwałtowną reakcję

nadchlorany: możliwa eksplozja

nadmanganian potasowy + chlorek potasowy: gwałtowana eksplozja

sód: reakcja wybuchowa z wodnym roztworem kwasu

węglan sodowy: gwałtowna reakcja sacharoza: wytworzenie tlenku węgla

10.6 Niebezpieczne produkty rozkładu

Produktami rozkładu termicznego są trójtlenki siarki. Nie powstają, jeżeli są przestrzegane warunki przechowywania i użycia.

SEKCJA 11: Informacje toksykologiczne

11.1 Informacje dotyczące skutków toksykologicznych

a) Toksyczność ostra

LD50 Oral = 2140 mg/kg bw; LC50 Inhal = 375 mg/m3 air (oparte na szacunkach dla SO_3 i kwasu siarkowego)

b) Działanie żrące / drażniące na skórę

wg (WE) 1907/2006

Kwas siarkowy OLEUM z 25 - 32% of SO3

Data wydania:
Data aktualizacji:
Nr aktualizacji:
Strona:

9 / 12

1. 12. 2010

Oleum jest substancją sklasyfikowaną obligatoryjnie (Załącznik VI Lista zharmonizowanej klasyfikacji i oznakowania niebezpiecznych substancji do Rozporządzenia (WE) 1272/2008) z przydzieloną klasyfikacją Skin Corr. 1A, STOT Single Exp. 3, H314 and H335 (plus EUH014)

Poważne uszkodzenie oczu /działanie drażniące na oczy Kwas siarkowy: niesklasyfikowany; SO₃: brak danych

d) Działanie uczulające na drogi oddechowe /lub skórę

Nie została zaproponowana klasyfikacja w wyniku badań z długotrwałych narażeń roboczych.

e) Działanie mutagenne na komórki rozrodcze

Kwas siarkowy i SO₃: brak klasyfikacji. Absencja narażenia systemowego danej substancji i brak genotoksyczności wodoru i jonów siarczanu oznacza, że testowanie nie jest konieczne.

f) Rakotwórczość

Seria analiz (z zastosowaniem różnych gatunków zwierzęcych) nie wykazała żadnych działań karcynogennych narażenia inhalacyjnego aerozolu kwasu siarkowego.

Trójtlenek siarki ČSA: dyspozycyjne dane o zwierzętach nie klasyfikują kwasu siarkowego jako karcynogennego, a więc w wyniku ekstrapolacji ani trójtlenek siarki

a) Szkodliwe działanie na rozrodczość

Kwas siarkowy i SO₃: brak klasyfikacji w zakresie toksyczności reprodukcyjnej i rozwojowej. Istniejące dane i brak narażenia systemowego danej substancji nie sugerują konieczności klasyfikacji.

h) Działanie toksyczne na narządy docelowe – narażenie jednorazowe

Oleum jest substancją sklasyfikowaną obligatoryjnie (Załącznik VI Lista zharmonizowanej klasyfikacji i oznakowania niebezpiecznych substancji do Rozporządzenia (WE) 1272/2008) z przydzieloną klasyfikacją Skin Corr. 1A, STOT Single Exp. 3, H314 and H335 (plus EUH014)

i) Działanie toksyczne na narządy docelowe – narażenie jednorazowe

Kwas siarkowy i SO₃: Klasyfikacja dla poważnych działań narażenia powtarzanego lub długotrwałego nie została zaproponowana. Podczas gdy analizy przeprowadzone z kwasem siarkowym wyraźnie wskazują potencjał toksyczności w niskich stężeniach po narażeniu powtarzanym /długotrwałym, nie został udowodniony potencjał dla toksyczności systemowej, a działania zaobserwowane w tych analizach są w zasadzie wynikiem lokalnego działania żrącego /drażniącego.

i) Zagrożenie podczas wdychania

Kwas siarkowy i SO₃: substancje niesklasyfikowane

SEKCJA 12: Informacje ekologiczne

12.1 Toksyczność

Nie jest klasyfikowana jako substancja CMR i PBT lub vPvB i nie spełnia kryteriów klasyfikacyjnych zagrożenia dla środowiska.

Toksyczność wodna trójtlenku siarki jest określona za pomocą read-across z kwasu siarkowego, co zostało udowodnione na podstawie szybkiej reakcji trójtlenku siarki z wodą i powstaniu kwasu siarkowego.

Ryby

LC50 dla ryb słodkowodnych: 16 mg/L; długotrwała toksyczność dla ryb słodkowodnych NOEC (LOEC/2): 0.025 mg/L

Algi

EC10/LC10 or NOEC dla alg słodkowodnych: 100 mg/L

Dafnie

EC50 dla bezkręgowców słodkowodnych: 100 mg/L; long term toksyczności dla bezkręgowców słodkowodnych NOEC: 0.15 mg/L

Bakterie

Kwas siarkowy: Dostępne niestandardowe dane dla read-across mieszaniny siarczanu sodowego, bakterie w szlamie NOEC 26 -30 g/L. Dla trójtlenku siarki brak danych.

12.2 Trwałość i zdolność do rozkładu

Nie jest biodegrowatelny (kwasy nieorganiczne nie mogą być uważane za biologicznie rozkładalne) Kwas siarkowy nie ma potencjału przetrwania. Kwas siarkowy łatwo rozkłada się na jony wodoru i jony siarczanu, z których oba są wszędzie obecne w systemach biologicznych.

12.3 Zdolność do bioakumulacii

Kwas siarkowy nie ma potencjału do bioakumulacji. Łatwo rozkłada się na jony wodoru i jony siarczanu, z których oba sa wszedzie obecne w systemach biologicznych.

12.4 Mobilność w glebie

wg (WE) 1907/2006

Kwas siarkowy OLEUM z 25 - 32% of SO3

1. 12. 2010 Data wydania: Data aktualizacji: Nr aktualizacji: Strona: 10 / 12

	Nie dotyczy. Ze względu na szybkie rozpuszczanie kwasu siarkowego w wodzie i bardzo ograniczone emisje do		
	powietrza nie są oczekiwane żadne znaczące narażenia gleby lub wód gruntowych. Nie istnieje żadne		
	bezpośrednie narażenie przez szlam.		
12.5	Wyniki oceny właściwości PBT i vPvB		
	Kwas siarkowy, SO3: nie jest substancja PBT ani vPvB.		
12.6	Inne szkodliwe skutki działania		
	Inne zalecenia ekologiczne: Nie wypuszczać bez obróbki do naturalnych wód.		

SEKCJA 13: Postępowanie z odpadami – zgodnie z przepisami

Metody unieszkodliwiania odpadów

- Odpowiednie metody likwidacji substancji lub preparatu i zanieczyszczonego opakowania:
- Sprawdzić możliwości ponownego wykorzystania. Reszki produktu i niewyczyszczone puste pojemniki powinny być zapakowane, zapieczętowane, oznakowane i zlikwidowane lub poddane recyklingowi zgodnie z właściwymi przepisami krajowymi i lokalnymi. W przypadku dużej ilości należy zwrócić się do dostawcy. W przypadku zwrotu niewyczyszczonych pustych kontenerów należy ostrzec odbiorcę o możliwości zagrożenia, które może być spowodowane resztkami.
 - Do usunięcia w ramach WE należy zastosować odpowiednie kody wg Europejskiego Katalogu Odpadów (EWL). Zadaniem zanieczyszczającego jest nadać odpadowi specyficzne kody dla gałęzi przemysłowej wg Europejskiego Katalogu Odpadów (EWL).
- Właściwości fizyczno/chemiczne, które oddziałują na sposób postępowania z odpadami substancja żrąca
- Zabronić unieszkodliwienia odpadów za pomocą kanalizacji Nie wypuszczać bez obróbki do naturalnych wód.
- Specjalne środki bezpieczeństwa dla zalecanego postępowania z odpadami Republika Czeska: Ustawa o odpadach nr 185/2001 Sb. z późniejszymi zmianami, Katalog odpadów (rozporządzenie nr 381/2001 Sb.) z późniejszymi zmianami.

Unia Europejska: Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/12/WE o odpadach

SEK	EKCJA 14: Informacje dotyczące transportu					
	UN 1831 KWAS SIARKOWY, DYMIĄCY					
				(oleum)		
14.1	Numer UN					
	1831					
14.2	Prawidłowa nazwa prz	zewozow	a UN			
	Transport lądowy ADR		KWAS SIARKOWY	, DYMIĄCY		
	Transport kolejowy RID		KWAS SIARKOV	VY, DYMIĄCY		
	Transport morski IMDG:					
	Transport lotniczy ICAO/L	ATA:				
14.3	Klasa (-y) zagrożenia v	v transp	orcie			
	Transport lądowy ADR	Transport lądowy ADR		Transport lądowy ADR	Transport lądowy ADR	
	8		8	8	8	
	Klasyfikacja					
	Transport lądowy ADR	Trans	sport lądowy ADR			
	CT1		CT1			
14.4	Grupa pakowania					
	Transport lądowy ADR	Trans	sport lądowy ADR	Transport lądowy ADR	Transport lądowy ADR	
	I		I	I	I	
	Tablice ostrzegawcze (Kemler)					
	Transport lądowy ADR					
	X886					
	Znak bezpieczeństwa					
	Transport lądowy ADR	Trans	sport lądowy ADR	Transport lądowy ADR	Transport lądowy ADR	

wg (WE) 1907/2006

Kwas siarkowy OLEUM z 25 - 32% of SO3

Data wydania: Data aktualizacji: Nr aktualizacji: Strona: 1. 12. 2010

11 / 12

	Uwaga				
	Transport lądowy ADR	Transport lądowy ADR	Transport lądowy ADR	ICAO/IATA:	
			Substancja zanieczyszczająca	PAO:	
			morze:	CAO:	
			EmS:		
14.5	Zagrożenia dla środowiska				
	Nie jest substancją niebezpieczną dla środowiska pod względem transportu				
14.6	Szczególne środki ostrożności dla użytkowników				
	nie				
14.7	Transport luzem zgodnie z załącznikiem II MARPOL 73/78 i kodeksami IBC				
	Nie przewozi się				

SEKCJA 15: Informacje dotyczące przepisów prawnych

15.1 Przepisy prawne dotyczące bezpieczeństwa, zdrowia i ochrony środowiska dla substancji lub mieszaniny Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) 1907/2006 REACH

Rozporządzenia (WE) 1272/2008 CLP w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanek Ustawa 356/2003 Sb., o substancjach chemicznych oraz preparatach chemicznych i o zmianie niektórych ustaw w obowiązującym brzmieniu

Przepisy wykonawcze do tej ustawy

Ustawa 102/2001 Sb. o ogólnym bezpieczeństwie produktu, w obowiązującym brzmieniu

Ustawa 185/2001 Sb., o odpadach, w obowiązującym brzmieniu

15.2 Ocena bezpieczeństwa chemicznego Wykonano.

SEKCJA 16: Inne informacje

- a) Zmiany dokonane w karcie charakterystyki w ramach aktualizacji
 Nowa karta charakterystyki zgodnie z Zał. II Rozporządzenia (WE) 1907/2006 nowelizowanym Roz. (WE) 453/2010
- b) Klucz lub legenda do skrótów

PBT: substancja trwała, bioakumulacyjna i toksyczna

vPvB: bardzo trwała i bardzo bioakumulacyjna

Skin Corr. 1A Działanie żrące/drażniące na skórę, kategoria niebezpieczeństwa 1A

STOT SE 3 Toksyczność dla specyficznych narządów docelowych – narażenie jednorazowe

c) Główne odnośniki do literatury i źródeł danych

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) 1907/2006 REACH

Dokumentacja rejestracyjna wg Rozporządzenia (WE) 1907/2006 REACH

Załącznik I, IV, VI i VII k rozporządzenia (EC) 1272/2008 CLP

Ustawa nr 356/2003 Sb. o substancjach chemicznych i preparatach chemicznych oraz o zmianie niektórych ustaw, z późniejszymi zmianami

Obwieszczenie nr 232/2004 Sb., wykonawcze do niektórych postanowień ustawy o substancjach chemicznych i preparatach chemicznych oraz o zmianie niektórych ustaw, dotyczących klasyfikacji, pakowania i oznakowania niebezpiecznych substancji i preparatów chemicznych, z późniejszymi zmianami Ustawa č. 258/2000 Sb. o ochronie zdrowia publicznego oraz zmianie niektórych nawiązujących ustaw, z późniejszymi zmianami

Rozporządzenie rządu nr 361/2007 Sb., które stanowi warunki ochrony zdrowia podczas pracy

d) Spis odpowiednich standardowych zwrotów zagrożenia i/lub wskazówek bezpiecznego postępowania

KARTA CHARAKTERYSTYKI wg (WE) 1907/2006 Kwas siarkowy OLEUM z 25 - 32% of SO₃ Data wydania: Data aktualizacji: Nr aktualizacji: Strona: 1. 12. 2010 1. 12. 2010 1. 12. 2010

		H314 Powoduje poważne poparzenie skóry i uszkodzenia oczu		
	Zwroty H	H335 Może powodować podrażnienie dróg oddechowych		
		EUH014 Reaguje gwałtownie z wodą.		
		P280 Stosować rękawice ochronne/odzież ochronną/ochronę oczu/ochronę twarzy. P301 + P330 + P331 W PRZYPADKU POŁKNIĘCIA: Wypłukać usta. NIE wywoływać		
		wymiotów.		
		P303 + P361 + P353 W PRZYPADKU DOSTANIA SIĘ NA SKÓRĘ (lub na włosy):		
		Natychmiast usunąć/zdjąć całą zanieczyszczoną odzież. Spłukać skórę pod strumieniem wody/prysznicem.		
	Zwroty P	P305 + P351 + P338 W PRZYPADKU DOSTANIA SIĘ DO OCZU: Ostrożnie płukać wodą		
		przez kilka minut. Wyjąć soczewki kontaktowe, jeżeli są i można je łatwo usunąć.		
		P261 Unikać wdychania pyłu/dymu/gazu/mgły/par/rozpylonej cieczy.		
		P304 + P340 W PRZYPADKU DOSTANIA SIĘ DO DRÓG ODDECHOWYCH: W przypadku		
		trudności z oddychaniem, wyprowadzić lub wynieść poszkodowanego na świeże powietrze i		
		zapewnić warunki do odpoczynku w pozycji umożliwiającej swobodne oddychanie.		
		P403 + P233 Przechowywać w dobrze wentylowanym miejscu. Przechowywać pojemnik		
		szczelnie zamknięty.		
	Zwroty R	C Substancja żrąca		
		R14 Reaguje gwałtownie z wodą.		
	Zwioty K	R35 Powoduje poważne oparzenia.		
		R37 Działa drażniąco na drogi oddechowe.		
e)	Wskazówki dotyczące szkolenia			
	Osoby, które mają do czynienia z produktem, powinny być pouczone o ryzyku podczas manipulacji i			
	wymogach pod względem ochrony zdrowia i środowiska (patrz. odpowiednie postanowienia Kodeksu Pracy			
	262/2006 Sb. i 309/2006 Sb.)			
f)	Inne informacje			
	Informacje tu podane zostały oparte na naszej dostępnej wiedzy i obowiązującej legislatywie.			
	Zgodnie z artykułem 35 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1907/2006 każdy			
	pracodawca musi umożliwić pracownikom i ich przedstawicielom dostęp do informacji wynikających z karty			
	charakterystyki substancji / preparatów, których używa pracownik lub na działanie, których jest narażony			
	podczas swojej pracy.			

Załącznik: Scenariusze narażenia (znajduje się w odrębnym pliku)